

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_653
Předmět:	Český jazyk a literatura
Tematický okruh:	Literatura 19. století
Autor, spoluautor:	Mgr. Iveta Bašná
Název DUMu:	Český romantismus: Karel Hynek Mácha
Pořadové číslo DUMu:	13
Stručná anotace:	Český romantismus: Karel Hynek Mácha – život a dílo Karla Hynka Máchy, seznámení s tvorbou, jednotlivé oblasti tvorby
Ročník:	2.
Obor vzdělání:	65-42-M/02 Cestovní ruch, 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání
Metodický pokyn:	Prezentace slouží ve výuce jako součást výkladu a lze ji také použít jako materiál k samostudiu. ■
Výsledky vzdělávání:	Žák aktivně zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období, zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace.
Vytvořeno dne:	17. 06. 2013

Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.

ČESKÝ ROMANTISMUS

- × 30. léta 19. století
- × období doznívání národního obrození (tzv. 3. fáze)
- × jediný opravdový romantik je K. H. Mách

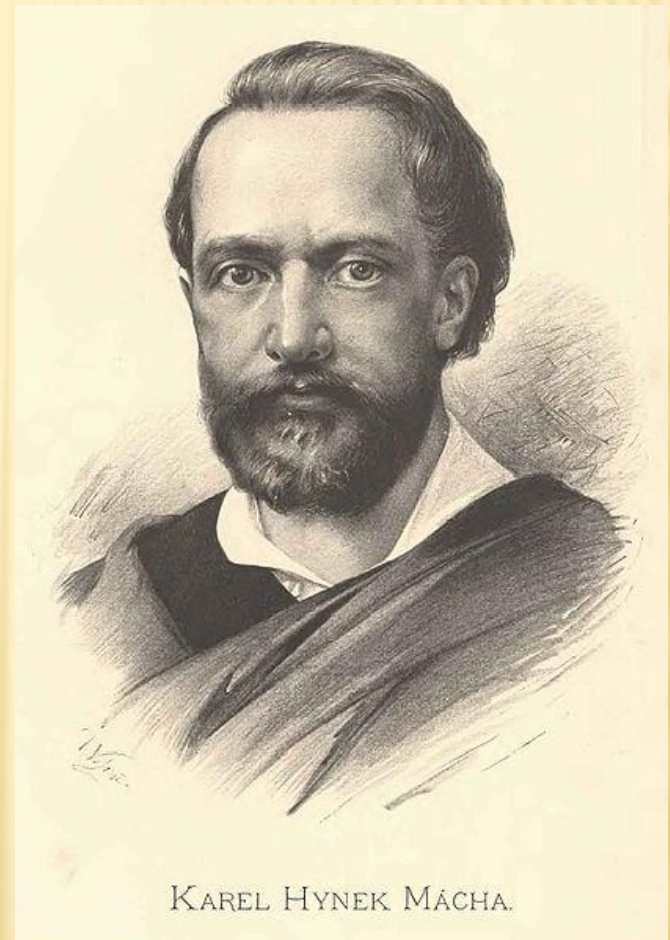
Znaky romantismu:

1. důraz na city, potlačení rozumu
2. obdiv k minulosti
3. protiklad snu a skutečnosti
4. nešťastná láska

Karel Hynek Mácha

1810 – 1836

- narodil se v Praze na Malé Straně
- vystudoval práva a filozofii
- po studiích vykonával advokátní praxi v Litoměřicích
- zemřel v 26 letech po náhlém onemocnění (uvádí se cholera)
- pohřeb se konal v den plánované svatby

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vii%C3%ADmek_-_Karel_Hynek_M%C3%A1cha.jpg

Záliby:

- pěší turistika: rád navštěvoval české hrady a zříceniny (nejoblíbenější Bezděz), do těchto kulis zasazoval děj svých knih
podnikal dlouhé túry (Krkonoše, severní Itálie)
- ochotnické divadlo: působil v Kajetánském divadle (založil J. K. Tyl), kde se seznámil s Lori Šomkovou, s níž se měl oženit, vztah byl ale poznamenán jeho žárlivostí

Tvorba:

- svá raná díla píše německy, později přechází k češtině
- autor poezie i prózy

Máj (1836)

- lyrickoepická skladba (poema)
- obsahuje 4 zpěvy a 2 mezizpěvy (intermezza)

Hl. postavy:

Vilém

Jarmila

Hynek

1. zpěv:

Jarmila čeká na skále u jezera na Viléma, místo něj ale připlouvá v lodce posel se zprávou, že Vilém čeká ve vězení na popravu za vraždu svého otce, který Jarmilu svedl. Jarmila se utopí v jezeře.

2. zpěv:

Vilém čeká ve vězení na svou popravu, která se má konat druhý den. Přemýšlí o smrti, označuje ji jako prázdnotu, nicotu, která ho děsí. (těžiště díla!!)

1. mezizpěv

Odehrává se na půlnočním popravišti, sbor duchů se těší na mrtvého, který k nim následujícího dne přibude.

3. zpěv:

Nastává den poprav, vězeň je veden na popraviště a cestou se loučí se životem a se zemí, kterou označuje jako kolébku i hrob

2. mezizpěv:

V lese oplakávají loupežníci Viléma, který byl jejich vůdcem. Velkou roli zde hraje i příroda, která je plná lásky a je v kontrastu s tragédií, která se odehrála.

4. zpěv:

Odehrává se několik let po smrti Viléma, poutník Hynek přichází na popraviště a vidí už jen jeho kosti. Dozvídá se celý příběh a přemýšlí nad životem („na tváři lehký smích, hluboký v srdci žal“).

Ve své době vyvolalo dílo vlnu odporu. Dílo bylo přijato kladně až později, generace májovců se k němu hlásí v 50. letech 19. století.

Máj je základem moderní básnické tvorby v české literatuře.

Další díla:

Cikáni

Román rozvíjející podobný motiv, se kterým se setkáváme v máji. Syn se mstí otci za svedení své milé.

Obrazy ze života mého

- kniha obsahuje dvě prózy: **Večery na Bezdězu**

Marinka – povídka, téma smrti mladé dívky

Pouť krkonošská

- básnická próza s romantickým motivem poutníka

Kat

- původně plánovaný čtyřdílný cyklus, dokončen byl ale pouze 1. díl

Křivoklad – z období Václava IV.

Otázky:

1. Kdy se prosazuje romantismus v Čechách?
2. Jaké záliby měl K. H. Mácha?
3. Které Máchovo dílo je nejrozsáhlejší?
4. Z jakých částí se skládá Máj?
5. Jak byl přijat Máj v době vzniku?
6. Spojte knihy s žánry:

Cikáni	básnická próza
Marinka	román
Máj	povídka
Pouť krkonošská	poema

Řešení:

1. 30. léta 19. století
2. pěší turistika, ochotnické divadlo
3. román Cikáni
4. 4 zpěvy a 2 intermezza
5. velmi kriticky, negativně, byl odmítán
6. Spojte knihy s žánry:

Cikáni	_____	básnická próza
Marinka	_____	román
Máj	_____	povídka
Pouť krkonošská	_____	poema

ZDROJE:

PROKOP, Vladimír. *Literatura 19. a počátku 20. století: od romantiků po buřiče*. Sokolov: O.K. - Soft, 2005.

Zdroje obrázků jsou citovány přímo v textu.